

Szerkesztési iroda:

Nagybacsanak Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybacsana-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — 28 F
Félévre — — — 14 F
Negyedévre — — 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl
Azonkívül az összes hir-
:: :: detési irodák. :: ::

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybacsanak, 1916.

XIV. évfolyam, 59 szám.

Hétfő, március 13.

A nyugati világcsata.

A német offenzíva eredménye eddig 27.000 francia fogoly, 189 ágyú és 232 géppuska.

Budapest, március 12. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, március 12.
A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Neuville-től északra sikeresen robbantottunk aknákat és az aknatölcséreket megszállottuk.

A Maastól nyugatra eső vidéken az ellenség súlyos veszteségei mellett teljesen eredménytelen támadásokat intézett új állásaink ellen.

A folyótól keletre eső magaslatokon és a Voevre-síkságon a harci tevékenység többé-kevésbé heves tüzérségi harcokra szorítkozott.

A Maas-vidéki harcok megkezdése óta kezünkbe jutott foglyok száma és a zsákmány mennyisége, amelyet a február 29-iki és március 4-iki jelentésekben közöltünk, időközben ismét emelkedett és pedig sebesületlen foglyokban 430 tisztra és 26042 főnyi legénységre, zsákmányban pedig 189 ágyúra, amelyek között 41 nehéz ágyú van és 232 géppuskára.

Oberseptnél a franciák ismételt támadásaikkal tegnap sem tudták régebbi állásukban lábukat megvetni és véresen visszavertük őket.

Höfer mai jelentései.

Orosz és délkeleti hadszíntér.

Budapest, március 12. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés.

Orosz és délkeleti hadszíntér:

Nincs különösebb esemény.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Olasz hadszíntér.

Budapest, március 12. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés.

Orosz hadszíntér:

Tegnap délelőtt az ellenséges tüzérség élénk tüzelést kezdett a görzi hídfő állásai, Görz déli része és a Doberdó-fensík ellen. A tüzelés éjén át is tartott.

A karinthiai harcvonalon is tevékenységet fejtett ki az olasz tüzérség, különösen a Paularótól délkeletre levő Lanzenboden ellen. Gyalogsági harcokra sehosem került a sor.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Német jelentés a keleti és balkán hadszínterről.

Budapest, március 12. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, március 12.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Keleti és balkánhadszíntér:

Semmi lényeges esemény.

HIREK.

A torontái közművelődési egyesület téli kulturális munkája.

Az igazgatóság ülése. — A mozgófénykép-filmek cenzurája. — A háborús gyermek-kertek.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, márc. 13.

A Torontálvármegyei Magyar Köz-művelődési Egyesület szombaton délután tartotta a vármegyháza alispáni kistermében tavaszi évnegyedes igazgatósági ülést, amelyen az elnökség beszámolt az egyesület téli kulturális tevékenységéről.

Az ülésen dr. Vincze Erő megyei főjegyző, az egyesület ügyvezető-igazgatója elnökölt s jelen voltak: Knyaskó Lajos alelnök, Grézlo János igazgató, Somfai János főtitkár, Baaden Károly, Bányai Jakab, dr. Borsodi Lajos, Fischer Mór, Harzer József, Jeszenszky Nándor, Menczer Lipót, Streitmann Antal és Wégling István igazgatósági tagok.

Miután az elnök dr. Vincze Erő megnyitotta az ülést, fölhitte Somfai János főtitkárt, hogy tegyen jelentést az egyesület

téli kulturális munkájáról.

Somfai János főtitkár előadja, hogy a lefolyt téli időszakban az elnökség megszervezte a liceális előadásokat s a vármegye különböző községeiben a népies ismeretterjesztő előadásokat, amelyek ebben a hónapban befejeződnek.

A liceális előadásokat az egyesületnek csak Nagybecskereken lehetett megszervezni s a többi helyeken a helyiségek és előadók hiánya miatt nem lehetett megtartani.

Nagybecskereken az egyesület a lefolyt télen 18 liceális előadást tartott a kaszinótársulat helyiségeiben a közönségnek a tavalyinál jóval fokozottabb érdeklődése mellett, úgy, hogy az előadásokon mintegy ötezer főnyi hallgatóság jelent meg. Az előadások túlnyomórésztben a mai háborús kérdésekkel foglalkoztak s két illusztris vendég is tartott előadást, nevezetesen Cholnok Jenő egyetemi tanár és Strausz Adolf, a keleti kereskedelmi akadémia tanára. Az előadások közül kettővel a háborús jótékonytárgyat szolgálta az egyesület, amennyiben Jankó Ágoston alispán és Strausz Adolf előadását belépődíjakkal tartotta s azok összes jövedelmét a háborús anya- és gyermekvédelem, illetve a bolgár Vöröskereszt javára juttatta.

Népies ismeretterjesztő előadást a vármegye 14 községében tartott az egyesület minden vasárnap, összesen mintegy kétszázat. Ezek az előadások is a háborús kérdésekkel foglalkoztak mindenütt a nép élénk érdeklődése mellett.

Igen értékes és kiváló szerepe volt a háborús világban az egyesület nagybecskereki ingyenes olvasóhelyiségének és közkönyvtárának, amelynek látogatottsága rüdkivül fokozódott s könyvtári forgalma minden eddigi forgalmat fölülmúlt. Nyolc hónap alatt az olvasóhelyiségnek 4135 látogatója volt s a könyvtárból 10.985 kötet könyvet olvastak. Emellett még az olvasóhelyiség a népoktatást is szolgálta, mert a helyiségben volt elhelyezve a nagybecskereki áll. kisegítő iskola is.

A sebesültek helyzetét is enyhítette az egyesület szellemi táplálékkal s számos könyvet, több száz képes folyóiratot osztott ki a helybeli kórházakban. Nagyszentmiklóson a sebesültek között alfabetá tanfolyamot tartott, Nagybecskereken a katonai üdülőtelepen tartott alfabetá tanfolyamot pedig könyvekkel és írószerekkel látta el.

A népművelést szolgálta az egyesület azzal is, hogy a vármegye negyven

községében minden vasárnap megfelelő példányszámban ingyen kiosztotta a nép között a „Vasárnapi Könyv” című ismeretterjesztő füzetet.

Az igazgatóság a jelentést örömmel vette tudomásul, ami után a főtitkár bemutatta az Országos Közművelődési Tanácsnak leiratát, amelyben fölkeri, hogy támogassa

a káros mozgófilmek

megcenzurálására irányuló mozgalmat. A tanács javaslata erre nézve az, hogy egy országos irodalmi és szakbizottság bírálja fölül a filmgyárak filmjeit, mielőtt azokat a mozgófénykép-színházaknak kiadnák. Így meg lehetne akadályozni azoknak a filmeknek a bemutatását, amelyek megméltézik az erkölcsi érzést és felfogást, sőt egyneműen büntetéseket.

Az igazgatóság behatóan tárgyalta a kérdést s Knyaskó Lajos, Menczer Lipót, Grézlo János, Baaden Károly és dr. Vincze Erő felszólalása után egyhangú helyesléssel pártolta a tanács álláspontját s íven írtelében föliratot intéz a belügyminiszterhez Bányai Jakab ig. tag pólálásával, hogy a kormány maga készítsen az ifjúság számára ismeretterjesztő filmeket s azokat bocsássa a mozgófényképszínházak rendelkezésére.

Bemutatja továbbá a főtitkár a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület javaslátát

a háborús gyermekkertekre

vonatkozólag. A Fmke tudnillik akciót indított, hogy a háború alatt a városi napokban a gyermekeket a községekben gyűjtsék össze s itt azalatt gondozzák, amíg anyjuk munkában van.

Grézlo János kir. tanfelügyelő előadja, hogy Torontálvármegyében ez irányban minden megfelelő intézkedés megtörtént, amennyiben a vármegye összes óvodáit reggel 6 órától este 8 óráig nyitva tartják s a munkában levő anyák gyermekeit itt felügyelet alatt állanak és gondozásban részesülnek.

A tanfelügyelő fölvilágosítása után az igazgatóság a Fmke akcióját tudomásul veszi, miután a vármegyében a gyermek háborús gondozására az intézkedések megtörténtek.

Végül több kisebb folyóiratot intézett el az igazgatóság s ezzel az ülés véget ért.

— A vasárnapi hivatalos jelentések.

Vasárnap a miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a haretéri eseményekről:

Höfer jelentései:

Orosz haretér:

Nincs nevezetesebb esemény.

Délkeleti haretér:

A Semmi alsó folyása mellett visszamaradt olasz csapatok tegnapi déli keleti szárnyukat veszélyeztetve látván, néhány ágyulövés leadása után a legnagyobb sietséggel megkezdtek a visszavonulást. Átmenetileg még ellenállásra állapodtak meg a Ferrastól északra fekvő magaslatokon, de innen is gyorsan tovább siettek és az összes hidakat maguk mögött szétrombolva, a Vojusa-folyó (Valonától) mintegy 20 kilométerre északra déli partjára vonultak vissza. Északalbániában és Montenegróban, mint eddig, úgy most is csend uralkodik.

Olasz haretér:

Olasz tüzérség tegnap a tengermelközi harcra való szokott pontok ellen újra élénkebben tűzelt. A doberdói fensík szakaszán aknavető- és kézigránátharcok is fejlődtek ki.

A német nagy főhadiszállás jelentései:

Nyugati haretér:

Szász ezredek egészen csekély vesz-

teséggel rohammal elfoglalták mintegy 1400 méter szélességben és körülbelül egy kilométer mélységben az erősen kiépített állásokat azokban az erdőszéleken, amelyek a Reimstől husz kilométernyire északnyugatra fekvő Ville au Boiltól délnyugatra és délre terülnek el. Tizenkét tiszt és hétszázhuszonhét főnyi legénység sebesületlenül kezünkbe esett. A zászmány egy revolverágyú, öt géppuska, 13 aknavető. A Maas nyugati partján kitakarítottuk a Bois des Corbeaux és a Cumieres erdőben azon fészkeket, amelyeket a franciák megtartottak. A nagy erővel az erdők déli szélén, valamint a tovább nyugatra fekvő német hadállások ellen megkísérelt támadásokat védőtűzünk elfojtotta. A Maas keleti partján igen élénk tüzérségi tevékenységre került a sor, különösen a Brastól északkeletre fekvő vidéken Vaux falutól és erőtől nyugatra és a Woevre-síkság több pontján. Döntő gyalogsági harc nem volt, azonban az új folyamán véresen visszavertük a franciáknak Blazee falu ellen intézett elszigetelt rajtaütési kísérletét. Védőágyúink teljes találatát folytán egy francia repülőgép Chateaux Salinstól délnyugatra az ellenfelek vonalai között égve lezuhant. A bennülők meghaltak, holttesteiket és a gép roncsait mi takarítottuk el.

Keleti és balkán haretér:

Nincs ujság.

— A közigazgatási bizottság ülése.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével ma délelőtt tartotta március havi rendes ülését a vármegyházán. Az ülésről holnapi lapunkban közlünk tudósítást.

— **Kitiintetések.** A király megparancsolta, hogy Leitner Oszkár, a vezérkarhoz vezényelt 12-ik gyalogezredbeli őrnagynak a vasuti hadiszolgálat terén teljesített kitünő szolgálataiért a legfelső dícsérő elismerés tudtul adassék.

Az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásukért újabban a következő 29 gyalogezredbeli katonák kaptak kitüntetést:

Az első osztályú ezüst vitézségi érmet kapták: Pásztor Lajos őrmester, Barcz Péter szakaszvezető, Nagy György tizedes, Sturz György őrzvezető, Gyotye Illés és Liberi Sándor gyalogosok.

— **Tanácsülés.** Nagybecskerek város tanácsa szombaton Strósz Béla h. polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen különböző folyóiratokat s ipari és árvaügyeket intéztek el.

— **Harcászati lögyakorlatok.** Folyó hó 17-ikén pénteken Felsőmuzslya és Arad között harcászati lögyakorlatok lesznek. A hatóság figyelmezteti a közönséget, hogy ez alkalommal saját biztonsága érdekében a harcászati lögyakorlatok színhelyétől távolartsa magát.

— **Iparengedély.** Nagybecskerek város mint iparhatóság újabban Grossmann Izraelnek rituális kifőzésre, Jakobs Károlynénak pedig női ruhavarrásra adott iparengedélyt.

— **Olcsóbb lett a borjulus.** A szombati városi tanácshoz bejelentették, hogy a borjulus piaci ára tetemesen olcsóbb lett. Ennek folytán a városi hatósági husszékben a tanács a borjulus árát a további rendelkezésig kilogrammonként az elsőosztályú husnál az eddigi 4 kor. 80 fill. helyett 4 kor. 40 filléren, a másodrendű borjulus árát pedig kilogrammonként az eddigi 4 korona 40 fillér helyett 4 koronában állapította meg. A többi husarak változatlanul maradtak.

— **A Központi Hitelszövetkezet közgyűlése**, amely tegnap délelőttre volt kitűzve, határozatképtelenség folytán elmaradt a közgyűlést jövő vasárnap, március 19-ikén d. e. tartják meg, tekintet nélkül a megjelent tagok számára.

— **Vöröskereszt főkegyelet Szekerényben.** Szekerény községben Szuboties Tihamér közs. jegyző buzgó fáradozása folytán a Vörös Kereszt főkegyelet folyó hó 5-én egy alapító és 36 rendes taggal megalakult. Az egylet vezetőségébe megválasztották elnöknek: Szuboties Tihamért, női társelnöknek: Lakovics Sebónét, alelnöknek: Péter Antalt, női alelnöknek: Popovics Tivadarnét, jegyzőnek: Popovics Tivadart, pénztárnoknak: Dimitrijevic Sebót, gondnoknak: Jovánovics Jánost, orvosnak: dr. Ferenczi Ignácot. A választmányba beválasztották: Szuboties Tihamért, Drndrárszki Kálmánét, Jankovics Emilnét, Tonics Szilárdnét, Tóth Lajost és Markovics Sándort.

— **Tűz a Vöröskereszt nyugvóállomásán.** A helybeli Vöröskeresztnek a bégaparti állomásnál levő nyugvóállomásán, amely egy vasúti raktárpületben van elhelyezve, ma hajnalban fél 4 óra tájban valószínűleg a túlfűtött kemencétől tűz támadt a menyezeten. Az ott levő betegeket nyomban eltávolították s a tűzoltóság is hamar a helyszínre támadt és a tüzet, mielőtt nagyobb arányokat ölthetett volna, eloltotta. Így csak a menyezet egy része égett el. A kár néhány száz korona.

— **Bevonult kereskedők és iparosok szabadságolása.** A hadügyminiszter folyó évi 133.186/15. 10. oszt. számú rendeletében felhatalmazta a katonai parancsnokságokat, hogy oly kiskereskedőknek és kisiparosoknak, akik arcvonalbeli szolgálatra alkalmatlanok s a mögöttes országrészekben teljesítenek szolgálatot, amennyiben a katonai tekintetek ezt megengedik, esetről-esetre rövid, 8 napnál rövidebb szabadság engedélyezésével módot adhassanak arra, hogy üzemiüknek vagy üzletüknek utána nézhessenek, a legszükségesebb üzleti teendőket (nyersanyagbeszerzés, számadás lezárása, hitelügyek stb.) elvégezhessék. Ahol az üzleti viszonyok ezt indokolják, helye lehet időszakonként ismétlődőleg egy-két napi szabadság engedélyezésének. Hosszabb szabadságok engedélyezését a miniszter katonai okokból nem tartja engedélyezhetőnek. A temesvári kereskedelmi és iparkamara ezzel kapcsolatban arra hívja fel most az érdekeltek figyelmét, hogy e kedvezmény igénybevételéért az illető rendeletre való hivatkozással fordulhatnak az illetékes katonai parancsnokságokhoz. Az erre vonatkozó hadügyminiszteri szám 133186—1915., a honvédelmi miniszter rendeletének száma pedig 2021—1916. eln.

— **Salambo.** Szombaton és vasárnapon mutatta be nálunk a Városi Mozi Salambot. Ez a nagystílusú film igazolja hírét, mert egyike a legnagyobb szabású filmalkotásoknak. Remek főlételek, gyönyörű tömegjelenetek, korhű képek vonulnak el előttünk szinte szemképráztató gazdagságban s amellet az érdekléscsilló színes mese is mindvégig lebilincseli a közönséget, amely minden előadásnál nagy tetszéssel kísérte a remek filmet.

— **Kávébehozatal.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy külföldre konsignált kávékudeményeknek Norvégiából való behozatala egyelőre szabad. Dániából kikötés nélküli kávékészletek kivételére engedély nyerhető.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 3 órától este 10-ig. Könyvtáróra vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyelete” nagybecskereki fiókja minden

hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltetnek.

EGYETLEN CIKK, mely több mint 10 év óta nem drágult meg: a valódi Yes-szappan

Ára 1 korona 50 fillér.

Legtökéletesebb és legkellémesebb illatú pipere-szappan, mely minden háztartásban nélkülözhetetlen. — YES PUDER 1, 3, 5 korona dobozonként — YES KRÉM 3 korona tégelyenként.

Mindenütt kapható!

Magyarországi főraktár:

ERÉNYI BÉLA Diana gyógyszerháza
Budapest, Károly-körút 5.

LEGUJABB.

— Reggel érkezett távirataink. —

A törökök győzelmei.

Budapest, márc. 13. A „Torontál” eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzurázott jelentése. Konstantinápolyból sürgönyzik: A főhadiszállás közli e hó 12-ikéről:

A Felahie-szakaszon a megvert ellenségnek ötezer főnyi vesztesége volt.

A Yemen-fronton hétezer gyalogos s hatszáz lovas 12 ágyúval előrenyomulva megszállotta Affioch helységet az azt környező magaslatokkal együtt. Csapatunk az ellenséget háromórás harc után visszavonulásra kényszerítették.

Elmejhalnál megkísérelt ellenállásukat visszautasítottuk s a megerősített Sejkozmani-táborba kergettük őket. Elmejhale helységet erődítéseivel együtt alpusztítottuk. A harcteret sok ellenség holttest borítja.

Elsaiállénél ellenséges lovasságot szétugrasztottunk.

Az entente haditanácsa.

Budapest, márc. 13. A „Torontál” eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzurázott jelentése.

Párisi táviratok szerint, a szövetségesek haditanácsa Joffre elnöklésével vasárnap a főhadiszálláson tanácskozássra ült össze.

A szerb trónörökös és Pasics Rómában.

Budapest, márc. 13. A „Torontál” eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzurázott jelentése.

Mint Rómából sürgönyzik, a szerb trónörökös Pasics miniszterelnökkel holnap Rómába érkezik, ahonnan mindketten Párisba utaznak.

Lavinakatasztrófa.

Budapest, márc. 13. A „Torontál” eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzurázott távirata.

Mint Rómából sürgönyzik: Felső-Agordinóban a hólavina eltemette a vilamos műveket. Harmincnál többen meghaltak.

A törökbecsei járás főszolgabírájától.
1843—1916. szám. 879—3

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye törökbecsei járásához tartozó Torontáltorda községben megüresedett **község-írnoki állásra** pályázatot hirdetnek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket, valamint eddigi alkalmaztatásukat és nyelvismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám **1916. évi április hó 8. napjáig nyújtsák be.**

A később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

Az állással egybekötött javadalmas a következő: 840 K évi fizetés.

A választás napját később fogom kitűzni.

Törökbecse, 1916. évi március hó 8. napján.

Báró dr. Csávossy Ignác
főszolgabíró.

232—1916. szám.

874—2

Hirdetmény.

Alulírott község elöljárósága közhírré teszi, hogy **Tiszatarros község tulajdonát képező vadászati jog 1916. évi március hó 25-én délelőtt 10 órakor** Tiszatarros község házában nyilvános árverés útján 1916. évi április hó 1-től kezdve 6 egymásután következő évekre a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői hivatalban megtekinthetők.

Tiszatarros, 1916. évi március hó 9-ikén.

Lázity Zsiva
jegyző.

Protity Draga
bíró.

Van szerencsém az igen tisztelt hölgyvilágnak szives tudomására hozni, hogy bécsi házamtól a legújabb

Modell-bluzok

Creppe de Chine-, gaze-, etamin-szővetből megérkeztek és megfelelő áron kaphatók.

Angol szabású kosztümekek, selyemkosztümekek, valamint tavaszi- és nyári ruhák műhelyemben legmodernebb kivitelben, mérték után szabott megrendelésre készíttetnek.

Kitünő tisztelettel

Wehner Anna

nőruha-terme

878—26.1

Kinizsi-utca (Club-kávéház).

Ekülönített kétszobás

butorozott
garçonlakás
kiadó.

Deák Ferenc-utca 7.

858—x.2

Egy igazolvánnyal ellátott két éves siementhal fajtaú igen szép

tenyészbikám eladó.

Kesselring Mihály, Módos.

Megérkezett a Fővárosi Sörfőzde R-t. Kőbányán, tavaszi idénysöre, a

Hősök söre

1 pohár 42 fillér, 1 korsó 70 fillér,

— — ugyszintén a kőbányai világos — —

Királysör

1 pohár 28 fillér, 1 korsó 48 fillér.

Kapható a Nemzeti kávéházban.

Külön sörcsarnok az udvarban.

Kiváló tisztelettel:

Tóth Gajos.

Werner Anna
Közvetítő

gordonlakás
kiadó

Desk Ferenc-utca 7

Hirdetéseket

jutányos árért kőz a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.